

APLIKACE INTEGRÁLU – PŘÍKLADY

obsah rovinného obrazce, objem rotačního tělesa, délka křivky

Příklad 1. Spočítejte hodnotu určitého integrálu:

$$\text{a) } \int_3^5 \sqrt{x-3} dx \quad \text{c) } \int_0^{\pi} \sin^3 x dx \quad \text{e) } \int_0^{\pi/2} x \sin x dx \quad \text{g) } \int_0^2 \frac{2x-3}{x-3} dx$$

$$\text{b) } \int_0^1 \frac{x}{\sqrt{1+x^2}} dx \quad \text{d) } \int_0^{\pi/2} e^x \cos x dx \quad \text{f) } \int_1^e \ln x dx \quad \text{h) } \int_{-1}^1 \frac{x^2}{x^2+1} dx$$

Příklad 2. Vypočtete obsah rovinného obrazce ohraničeného:

- křivkou $y = 9 - x^2$ a osou x
- křivkou $y = \sin x$, osou x a přímkami $x = 0$, $x = \pi$
- křivkou $y = \tan x$, osou x a přímkou $x = \frac{\pi}{4}$
- křivkou $y = x^2 - 2x$, osou x a přímkami $x = 0$, $x = 3$
- křivkou $y = -x^2 + x + 2$, osou x a přímkami $x = -2$, $x = 1$
- křivkou $y = \cos x$, osou x a přímkami $x = -\frac{\pi}{2}$, $x = \pi$
- křivkou $y = \ln \frac{x}{2}$, osou x a přímkami $x = \frac{1}{2}$, $x = 4$
- křivkami $y = \frac{x^2}{4}$ a $y = 2\sqrt{x}$
- křivkou danou vztahem $xy = 4$ a přímkou $x + y = 5$
- křivkami $y = \frac{x^2}{2}$ a $y = \frac{1}{1+x^2}$

Příklad 3.

- Vypočtete objem tělesa vzniklého rotací oblasti ohraničené přímkou $f(x) = x$ a přímkami $x = 0$, $x = 3$ kolem osy x .
- Odvoďte vzorec pro výpočet objemu kužele s poloměrem r a výškou v .
- Vypočtete objem tělesa vzniklého rotací oblasti ohraničené křivkou $f(x) = \tan x$ a přímkami $x = 0$, $x = \frac{\pi}{4}$ kolem osy x .

Příklad 4.

- Vypočtete délku křivky $y = \ln x$ na intervalu $x \in \langle \sqrt{3}, \sqrt{15} \rangle$.
- Vypočtete délku řetězovky $y = \frac{1}{2}(e^x + e^{-x})$ na intervalu $x \in \langle 0, 3 \rangle$.

VÝSLEDKY

1.

- a) $\frac{4}{3}\sqrt{2}$ c) $\frac{4}{3}$ e) 1 g) $4 - 3\ln 3$
 b) $\frac{4}{3}$ d) $\frac{e^{\frac{\pi}{2}}-1}{2}$ f) 1 h) $2 - \frac{\pi}{2}$

2.

- a) $\int_{-3}^3 (9 - x^2) dx = 36$
 b) $\int_0^{\pi} \sin x dx = 2$
 c) $\int_0^{\pi/4} \tan x dx = \frac{\ln 2}{2}$
 d) $-\int_0^2 (x^2 - 2x) dx + \int_2^3 (x^2 - 2x) dx = \frac{8}{3}$
 e) $-\int_{-2}^{-1} (-x^2 + x + 2) dx + \int_{-1}^1 (-x^2 + x + 2) dx = \frac{31}{6}$
 f) $\int_{-\pi/2}^{\pi/2} \cos x dx - \int_{\pi/2}^{\pi} \cos x dx = 3$
 g) $-\int_{1/2}^2 \ln \frac{x}{2} dx + \int_2^4 \ln \frac{x}{2} dx = 3\ln 2 - \frac{1}{2}$
 h) $\int_0^4 2\sqrt{x} dx - \int_0^4 \frac{x^2}{4} dx = \frac{16}{3}$
 i) $\int_1^4 (-x + 5) dx - \int_1^4 \frac{4}{x} dx = \frac{15}{2} - 4\ln 4$
 j) $\int_{-1}^1 \frac{1}{1+x^2} dx - \int_{-1}^1 \frac{x^2}{2} dx = \frac{\pi}{2} - \frac{1}{3}$

3.

- a) $\pi \int_0^3 x^2 dx = 9\pi$
 b) $\pi \int_0^v \left(\frac{r}{v}x\right)^2 dx = \frac{1}{3}\pi r^2 v$
 c) $\pi \int_0^{\pi/4} (\tan x)^2 dx = \frac{\pi}{4}(4 - \pi)$

4.

- a) $\int_{\sqrt{3}}^{\sqrt{15}} \sqrt{1 + \left(\frac{1}{x}\right)^2} dx = 2 + \ln 3 - \frac{1}{2} \ln 5$
 b) $\int_0^3 \sqrt{1 + \left(\frac{1}{2}(e^x - e^{-x})\right)^2} dx = \frac{1}{2} \left(e^3 - \frac{1}{e^3}\right)$